

KARTA PRZEDMIOTU

1. Informacje wstępne

Nazwa przedmiotu	Wstęp do prawoznawstwa
Wydział	Wydział Prawa, Administracji i Stosunków Międzynarodowych
Kierunek	Prawo
Specjalność/Ścieżka specjalizacyjna	—
Poziom PRK	7 PRK
Poziom kształcenia	jednolite studia magisterskie
Forma studiów	studia stacjonarne
Grupa zajęć	—
Liczba punktów ECTS	5
Rodzaj przedmiotu	obowiązkowy
Liczba godzin ogółem	60 godz.
Cykl dydaktyczny	2024/2025 zimowy
Semestr studiów	1
Rok studiów	1
Profil kształcenia	ogólnoakademicki
Rok realizacji	2024/2025
Język wykładowy	polski
Osoba odpowiedzialna za przedmiot	prof. dr hab. Tadeusz Biernat (e-mail: tbiernat@afm.edu.pl) prof. UAFM dr hab. Marcin Pieniążek (e-mail: mpieniazek@uafm.edu.pl)

Semestr, liczba punktów ECTS, rodzaj zajęć, liczba godzin w planie studiów

Semestr	Wykład	Ćwiczenia	ECTS
1	30 godz.	30 godz.	5

2. Cele przedmiotu

C1	Przekazanie podstawowej wiedzy z zakresu prawoznawstwa. Wpojenie podstawowych nawyków postrzegania prawa, jego charakteru i specyfiki jako elementu systemów normatywnych oraz roli w funkcjonowaniu społeczeństwa. Opanowanie podstawowych pojęć i umiejętności posługiwania się językiem prawniczym
----	---

3. Wymagania wstępne

brak

4. Opis efektów uczenia się

W1	Wiedza: Wiedza z zakresu podstawowych elementów charakteryzujących prawo (normy, przepisy, akty normatywne, instytucje prawne).	EUK7_W1, EUK7_W2, EUK7_W3
U1	Umiejętności: Umiejętność identyfikacji podstawowych źródeł prawa, orientacji w w systemowych zależnościach przepisów pranych - w zakresie systematyki pionowej i poziomej, zrozumienie podstawowych zasad im umiejętność interpretacji prawa.	EUK7_U1, EUK7_U2
K1	Kompetencje społeczne: Rozumie znaczenie przestrzegania prawa jako regulatora stosunków społecznych a także ma świadomość problemu tolerancji wobec naruszeń prawa. Przejawia zainteresowanie dynamiką prawa, problemami polityki legislacyjnej, rozumie konieczność ciągłego monitorowania zmian legislacyjnych i orzecznictwa	EUK7_KS1, EUK7_KS2, EUK7_KS3

5. Treści programowe

Wykład (30 godz.)

Kod	Tematyka zajęć (nr semestru: 1)
Wykl	<p>Przedmiotem wykładu są następujące zagadnienia: Wprowadzenie. Prawo jako zjawisko społeczne i kulturowe. Prawo jako przedmiot badania naukowego. Język prawny i język prawniczy.</p> <p>I Spór o istotę prawa. Na czym polega i jakie są jego konsekwencje? Normatywność prawa. Prawo i wartości. Systemy aksjonormatywne. Prawo na tle innych systemów normatywnych. Czy tylko prawo a moralność? Prawo jako system autonomiczny.</p> <p>II Konsekwencja dominacji pozytywistycznej koncepcji prawa. A. Państwo i prawo. Strukturalne związanie prawa z państwem. B. Systemy prawne C. Obowiązkiwanie prawa. D. Hierarchiczność systemu prawnego. Systematyka pionowa E. Funkcje prawa.</p> <p>III Tworzenie prawa Źródła prawa. Akty prane generalne. Normy i przepisy. Systematyka wewnętrzna aktów prawnych. Co prawo może regulować? Zakresy regulacji prawnych . Stosunki prawne Systematyka pozioma. Podział prawa na gałęzie. Kompleksowość prawnych regulacji a struktura aktu praw.</p> <p>IV Stosowanie prawa Cztery typy stosowania prawa. Etapu stosowania prawa.</p> <p>V Interpretacja prawa. Prawo a problem jego interpretacji. Wykładnia prawa.</p> <p>VI Czego oczekujemy od prawa ? Wartości adresowane do prawa.</p> <p>VII Państwo prawa. Praworządność.</p> <p>VIII Szczególne cech systemu prawnego UE.</p>

Ćwiczenia (30 godz.)

Kod	Tematyka zajęć (nr semestru: 1)
Cw1	Analiza indywidualna i zespołowa kluczowych unormowań ustawy ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (t.j.) z dnia 20 lipca 2000 r. Dz.U. 2019 poz. 1461.) Obowiązek niezwłocznej publikacji aktów prawnych. Pojęcie promulgacji. Zakaz retroakcji prawa (lex retro non agit). Oficjalne źródła poznania prawa: Dziennik Ustaw; Wojewódzkie dzienniki urzędowe; Dziennik Urzędowy UE. Dziennik Ustaw a źródła prawa stanowionego z rozdziału III Konstytucji RP. Dziennik Ustaw a Monitor Polski; prawo powszechne a prawo wewnętrzne.
Cw2	Praca indywidualna i zespołowa ze stronami oficjalnych dzienników urzędowych w Polsce. Wyszukiwanie aktów prawnych na stronach: https://dziennikustaw.gov.pl/DU ; https://dziennikustaw.gov.pl/MP ; https://www.dziennikiurzedowe.gov.pl/dzienniki-wojewodztw.html . Praca indywidualna i zespołowa ze stroną Internetowego Systemu Aktów Prawnych - ISAP nieoficjalnym źródłem poznania prawa - https://isap.sejm.gov.pl/ .
Cw3	Pojęcie podmiotowości prawnej. Pojęcie przedmiotu prawa.. Różnica między normą prawną a przepisem prawa. Zakaz powtarzania treści przepisu w polskim ustawodawstwie. Wymóg zrozumiałości treści przepisu na gruncie etnicznego języka polskiego. Analiza przykładów z polskiego ustawodawstwa.
Cw4	Analiza różnic między tekstem prawnym a innymi rodzajami tekstów. Analiza różnic między językiem prawnym a językiem potocznym i literackim. Indywidualne wyszukiwanie oraz prezentacja przykładów tytułów samodzielnie wybranych ustaw. Specyfika pojęcia "Kodeks" w tytule ustawy.

Cw5	Główne jednostki redakcyjne tekstu prawnego. Pojęcie artykułu, ustępu, punktu, litery, tiret. Pojęcie książki, części tytułu, działu, rozdziału. Indywidualne wyszukiwanie oraz prezentacja przykładów jednostek redakcyjnych tekstu prawnego z samodzielnie wybranych ustaw.
Cw6	Definicja legalna jako metoda uściślenia zakresu normowania ustawy. Przesłanki i sposoby formułowania definicji legalnych. Indywidualne wyszukiwanie oraz prezentacja przykładów definicji legalnych z samodzielnie wybranych ustaw. Dyskusja wokół "logiczności prawa".
Cw7	Kontynuacja dyskusji wokół logiczności prawa. Omówienie budowy normy prawnej - prezentacja przykładów z polskiego ustawodawstwa. Abstrakcyjna i generalna norma prawna i jej rola w stosowaniu prawa. Dyskusja wokół sylogizmu prawniczego jako metody prawniczego rozumowania.
Cw8	Normy i metanormy w systemie prawa a przepisy i "Metaprzepisy" w ustawach. Indywidualne wyszukiwanie oraz prezentacja przykładów "metaprzepisów", ze szczególnym uwzględnieniem przepisów końcowych z samodzielnie wybranych ustaw. Pojęcie vacatio legis.
Cw9	Problematyka budowy systemu prawa wobec systemu źródeł prawa. Powiązania między ustawą a rozporządzeniem wykonawczym. Przepisy upoważniające, kompetencyjne i blankietowe. Indywidualne wyszukiwanie oraz prezentacja przykładów upoważniających, kompetencyjnych i blankietowych z samodzielnie wybranych ustaw.
Cw10	Uzasadnione wyjątki od pozytywistycznego wymogu jednoznaczności tekstu prawnego. Klauzule generalne i inne środki legislacyjne służące "uelastycznieniu" tekstu prawnego. Dyskusja wokół znaczenia środków techniki legislacyjnej, służących uelastycznieniu znaczeń tekstu prawnego.
Cw11	Dozwolenia mocne i dozwolenia słabe. Pojęcie przepisów względnie i bezwzględnie obowiązujących (iuris cogentis i iuris dispositivi). Indywidualne wyszukiwanie oraz prezentacja przykładów przepisów nakazujących, zakazujących i pozwalających oraz przykładów przepisów względnie i bezwzględnie obowiązujących z wybranych ustaw.
Cw12	Dyskusja wokół pojęć źródeł poznania prawa i źródeł powstania prawa. Indywidualna i grupowa analiza unormowań rozdziału III Konstytucji RP - "Źródła prawa". Dyskusja nt. związków prawa UE z prawem polskim. Praca indywidualna i zbiorowa - poszukiwanie przykładów ustaw implementujących dyrektywę UE.
Cw13	Kontynuacja poprzednich zajęć. Dyskusja wokół pojęć źródeł poznania prawa i źródeł powstania prawa. Indywidualna i grupowa analiza unormowań rozdziału III Konstytucji RP - "Źródła prawa". Dyskusja nt. związków prawa UE z prawem polskim. Praca indywidualna i zbiorowa - poszukiwanie przykładów ustaw implementujących dyrektywę UE.
Cw14	Analiza indywidualna i zbiorowa 30. orzeczeń polskich sądów (SN, NSA, TK) zawierających elementy wykładni językowej, systemowej i funkcjonalnej. Identyfikacja dyrektyw wykładni: zasada pierwszeństwa wykładni językowej i subsydiarności wykładni systemowej i funkcjonalnej. Identyfikacja dyrektyw wykładni językowej: dyrektywa języka potocznego; dyrektywa języka prawnego; zakaz wykładni synonimicznej; zakaz wykładni homonimicznej, zakaz wykładni per non est.
Cw15	Kontynuacja poprzednich zajęć. Analiza indywidualna i zbiorowa 30. orzeczeń polskich sądów (SN, NSA, TK) zawierających elementy wykładni językowej, systemowej i funkcjonalnej. Identyfikacja dyrektyw wykładni: zasada pierwszeństwa wykładni językowej i subsydiarności wykładni systemowej i funkcjonalnej. Identyfikacja dyrektyw wykładni językowej: dyrektywa języka potocznego; dyrektywa języka prawnego; zakaz wykładni synonimicznej; zakaz wykładni homonimicznej, zakaz wykładni per non est.

6. Metody dydaktyczne

Wykład	
M6	Dyskusja
M20	Wykłady
Ćwiczenia	
M3	Burza mózgów
M6	Dyskusja
M16	Praca w grupach
M19	Studium przypadku

7. Nakład pracy studenta

Forma aktywności studenta	Obciążenie studenta
Wykład	30 godz.
W tym metodą e-learning:	0 godz.

Ćwiczenia	30 godz.
W tym metodą e-learning:	0 godz.

Praca własna studenta	65 godz.
------------------------------	-----------------

Całkowite obciążenia	
Sumaryczna liczba godzin dla przedmiotu wynikająca z całego nakładu pracy studenta	125 godz.
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla przedmiotu	5 ECTS

8. Kryteria oceny

Warunki zaliczenia przedmiotu:

Egzamin testowy składający się z 50 pytań. (5 – pytania otwarte, 35 - pytania tradycyjne – test jednokrotnego/wielokrotnego wyboru, 10 pytań weryfikujących przez dobór właściwych słów kluczowych umiejętność charakterystyki interpretacji przepisów). Każda odpowiedź prawidłowa = 1pkt. Zaliczenie ćwiczeń: 1. Obligatoryjne uczestnictwo w ćwiczeniach. 2. Zaliczenie testu ćwiczeniowego złożonego z 25 pytań testowych. Pytania testowe na teście obejmują 5 potencjalnych odpowiedzi (a,b,c,d,e). W teście występują pytania jednokrotnego oraz wielokrotnego wyboru. Pytania wielokrotnego wyboru są oznaczone gwiazdką (*). Za każdą, kompletną odpowiedź na pytanie testowe uzyskuje się 1 punkt. Test trwa 25 minut. UWAGA: Zaliczenie ćwiczeń na ocenę dost albo dost + jest warunkiem dopuszczającym do egzaminu. Zaliczenie ćwiczeń na cenę db, db+ albo bdb dopuszcza do egzaminu oraz dodaje dodatkowe punkty do końcowego wyniku egzaminu.

Wykłady (Egzamin końcowy / Zaliczenie końcowe)	
Na ocenę 5:	42 -50 pkt
Na ocenę 4,5:	39-41 pkt
Na ocenę 4:	36-38 pkt
Na ocenę 3,5:	33-35 pkt
Na ocenę 3:	30-32 pkt

Ćwiczenia	
Na ocenę 5:	23-25 pkt
Na ocenę 4,5:	21-22 pkt
Na ocenę 4:	18-20 pkt
Na ocenę 3,5:	16-17 pkt
Na ocenę 3:	13-15 pkt

9. Literatura

Literatura podstawowa

- [1] Chauvin T, Stawecki T, Winczorek P — Wstęp do prawoznawstwa, Warszawa, 2021, C.H.Beck

Publikacje prowadzącego

- [1] Tadeusz Biernat — Prawo w przestrzeni normatywnej, Łódź, 2019, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2019, Seria wydawnicza Jurysprudencja 13/2019, ISBN 978-83-8142-163-8, e-ISBN 978-83-8142-164-5
1. Pieniążek M., - Obiektywność tekstu prawnego wobec pojęcia autonomii semantycznej. Uwagi do teorii Paula Ricoeura
[w:] W poszukiwaniu prawdy. Rozważania o prawie, historii i sprawiedliwości, Kraków 2018, Oficyna Wydawnicza AFM, str. 557-580.
2. Pieniążek M., Paul Ricoeur's concept of metaphor and its application in the analysis of the legal text, [w:] Przegląd Prawa Publicznego 2/2016 str. 7-18.

Pomoce dodatkowe

Ćwiczenia: 1. Ustawa o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych z dnia 20 lipca 2000 r. t.j. Dz.U. 2019 poz. 1461 (ze zm.) 2. Rozporządzenie w sprawie zasad techniki prawodawczej z dnia 20 czerwca 2002 r. t.j. Dz.U. 2016 poz. 283. 3. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. Dz.U. 1997 nr 78 poz. 483.

10. Informacja o osobach prowadzących zajęcia

Osoby prowadzące zajęcia

prof. dr hab. Tadeusz Biernat (e-mail: tbiernat@afm.edu.pl)

prof. UAFM dr hab. Marcin Pieniążek (e-mail: mpieniazek@uafm.edu.pl)